

- người sử dụng lao động có thể chấp nhận hoặc từ chối bạn, còn bạn thì không thể từ chối công việc nếu không có lý do nghiêm trọng.
- với những lý do sau bạn có thể bị loại khỏi danh sách người tìm việc của sở lao động và bạn có thể xin được đưa lại vào danh sách người tìm việc sau 6 tháng:
 - bạn từ chối công việc mà **không có lý do nghiêm trọng**,
 - nếu sở lao động môi giới cho bạn một việc làm thích hợp và bạn chấm dứt nó bằng thông báo chấm dứt hợp đồng hoặc thỏa thuận chấm dứt quan hệ lao động mà **không có lý do nghiêm trọng** (lý do nghiêm trọng có thể là lý do sức khỏe không cho phép, chăm sóc người thân hoặc không được trả lương),
 - nếu người sử dụng lao động chấm dứt quan hệ lao động với bạn vì lý do vi phạm kỷ luật lao động nghiêm trọng
 - bạn không chấp nhận dịch vụ công hoặc lao động công ích mà **không có lý do nghiêm trọng**
- nhân viên sở lao động có thể đưa bạn vào hệ thống DONEZ (sổ điểm danh người thất nghiệp – docházka nezaměstnaných), nếu bạn liên tục đăng ký tại sở lao động; trong vòng 6 tháng cuối bạn có một hoặc nhiều công việc ngắn hạn, bạn dưới 26 tuổi hoặc bạn thích hợp với những nghề nghiệp được chọn
- nghĩa vụ của người tìm việc được đưa vào hệ thống DONEZ là phải tới Czech POINT tại ủy ban quận hoặc bưu điện vào thời gian đã định; ngày và giờ do sở lao động ấn định liên tục; có thể là những 3 lần một tuần (trong trường hợp ốm đau bạn cần mang giấy chứng nhận của bác sĩ tới sở lao động)
- nếu bạn đã đăng ký tìm việc lâu hơn 2 tháng, sở lao động có thể môi giới cho bạn lao động công ích (**veřejně prospěšné práce**) trong phạm vi lên đến 20 giờ mỗi tuần. Lao động công ích không bắt buộc phải phù hợp với trình độ của bạn. Bạn sẽ nhận được lương theo giờ làm việc, nhưng bạn sẽ mất trợ cấp thất nghiệp.
- nếu bạn đã đăng ký tìm việc lâu hơn 1 năm, sở lao động có thể giao cho bạn dịch vụ công (**veřejná služba**) trong phạm vi lên đến 20 giờ mỗi tuần (ví dụ như vệ sinh các nơi công cộng). Việc nhận dịch vụ công là điều kiện để hưởng trợ cấp thất nghiệp, tuy nhiên bạn sẽ không được trả lương cho nó.
- việc bạn từ chối dịch vụ công và lao động công ích không có lý do nghiêm trọng sẽ dẫn đến việc bị loại khỏi danh sách người tìm việc, họ sẽ nêu lý do là bạn từ chối việc làm thích hợp. Bạn có thể xin được đưa lại vào danh sách người tìm việc mãi tận 6 tháng sau đó. Nếu bạn đang được nhận trợ cấp đối nghèo, bạn sẽ không được hưởng nó nữa.
- bạn hãy thông báo cho sở lao động biết tất cả các thay đổi quan trọng (bệnh tật, thay đổi chỗ ở hoặc dữ liệu khác, thay đổi số tài khoản, việc làm thêm) muộn nhất trong vòng 8 ngày!

9

Khả năng làm thêm trong thời gian đăng ký tìm việc tại sở lao động

- Nếu bạn đang được nhận trợ cấp thất nghiệp, bạn không được làm thêm. Kể cả tiền làm thêm của bạn rất thấp bạn vẫn bị mất trợ cấp thất nghiệp.
- Nhưng bạn có thể làm công việc không xung đột và đồng thời có trong danh sách người tìm việc của sở lao động mà không được hưởng trợ cấp thất nghiệp. Đó là công việc khi bạn kiếm ra được ít hơn 4000 koruna một tháng.
- bạn hãy thông báo sở lao động trong vòng 8 ngày về việc làm thêm, công việc không được cản trở bạn thực hiện nghĩa vụ của người tìm việc!
- nếu sở lao động phát hiện ra bạn làm việc chui hoặc bạn kiếm ra nhiều tiền hơn mức cho phép, bạn sẽ bị loại ra khỏi danh sách người tìm việc, hoặc bạn sẽ bị phạt

10

Bạn tìm được việc làm mới?

- bạn hãy thông báo cho sở lao động biết về công việc mới này còn trước khi vào làm
- hãy trình lên sở lao động hợp đồng lao động mới hoặc lời hứa bố trí việc làm cùng với ngày bắt đầu đi làm
- phòng lao động sẽ chấm dứt việc đăng ký tìm việc của bạn vào ngày bạn bắt đầu đi làm công việc mới; việc đăng ký và trả bảo hiểm y tế và xã hội sẽ chuyển sang người sử dụng lao động

11

Loại trừ khỏi danh sách người tìm việc của sở lao động

- điều này có thể xảy ra nếu bạn không thực hiện các nghĩa vụ của người tìm việc (xem ở trên)
- sở lao động có thể loại bạn ra tính ngược lại vào thời điểm bạn vi phạm các nghĩa vụ, điều này có thể ảnh hưởng đến việc được hưởng và nhận một số trợ cấp xã hội, và từ ngày bị loại bạn có nghĩa vụ phải tự trả bảo hiểm y tế
- bạn có thể đăng ký tìm việc lại mãi tận sau 6 tháng từ ngày bị loại, với những trường hợp vi phạm nghĩa vụ ít nghiêm trọng sau 3 tháng

Quá trình loại trừ khỏi danh sách người tìm việc của sở lao động:

- 1. khởi sự xử lý hành chính** – sở lao động phải thông báo bằng văn bản cho bạn biết về việc bắt đầu quá trình xử lý hành chính và về những lý do, đồng thời cũng phải huấn thị bạn về các quyền lợi và nghĩa vụ trong quá trình xử lý này.
- 2. cho ý kiến vào biên bản** – bạn có thể đưa ra ý kiến bằng văn bản về những lý do bạn bị loại và trình lên những bằng chứng mới (chẳng hạn như giấy bác sĩ)
 - thường thường bạn có 5 ngày, tính từ ngày khởi đầu xử lý, để làm điều này
- 3. quyết định** – sở lao động đưa ra quyết định bằng văn bản về việc loại trừ, trong đó có nêu rõ lý do và ngày loại trừ
 - bạn có thể nộp bản kháng lại quyết định trong thời hạn qui định, bản kháng không có hiệu lực đình chỉ tạm thời (ngày loại trừ vẫn có hiệu lực)
 - nếu bản kháng của bạn không được sở lao động chấp nhận, hồ sơ sẽ được chuyển lên Bộ Lao động và xã hội, họ sẽ xem xét trường hợp và quyết định

12

Trợ cấp thất nghiệp (Podpora v nezaměstnanosti)

- người được hưởng trợ cấp thất nghiệp là người tìm việc đã làm việc ít nhất 12 tháng trong vòng 2 năm cuối
- để được nhận trợ cấp thất nghiệp bạn phải đệ đơn xin theo mẫu tương ứng và trình giấy xác nhận việc làm và giấy đăng ký bảo hiểm hưu trí
- thời gian cấp trợ cấp thất nghiệp phụ thuộc vào độ tuổi của người tìm việc (vào năm 2012: 5 tháng cho người tìm việc dưới 50 tuổi, 8 tháng cho người 50 đến 55 tuổi, trên 55 tuổi 11 tháng)
- mức trợ cấp thất nghiệp phụ thuộc vào mức thu nhập của việc làm cuối cùng và ít dần đi theo thời gian bạn đăng ký tìm việc
- nếu bạn được nhận trợ cấp thôi việc hoặc tiền bồi thường khi về hưu lúc rời khỏi việc làm, bạn được hưởng trợ cấp thất nghiệp mãi sau khi thời gian bạn được nhận trợ cấp thôi việc hoặc tiền bồi thường về hưu kết thúc. /**Chú ý! Chỉ cần bạn được hưởng trợ cấp thôi việc hay tiền bồi thường về hưu là sở lao động sẽ không tìm hiểu xem bạn có thực sự nhận được số tiền đó hay không!**
- nếu bạn chấm dứt công việc bằng thông báo chấm dứt hợp đồng hoặc thỏa thuận không có lý do nghiêm trọng, mức trợ cấp thất nghiệp cho suốt thời gian là 45%
- nhân viên sở lao động sẽ cung cấp nhiều thông tin hơn về trợ cấp thất nghiệp và điều kiện để được hưởng nó

➤ Những thông tin khác xin xem tại: www.cicpraha.org/infoservis
 Nội dung tờ rời này có giá trị đến ngày phát hành và trong tương lai không loại trừ những thay đổi nhất định.
<http://portal.mpsv.cz/sz/>

➤ **CENTRUM PRO INTEGRACI CIZINCŮ o. s.**
 Kubelíkova 55, 130 00 Praha 3,
 Tel./fax: (+420) 222 713 332, Email: info@cicpraha.org, www.cicpraha.org
Chi nhánh CIC cho vùng Trung Séc
 Zahradní 46, Kolín, Tel.: 774 866 838, www.cicpraha.org

LÀM GÌ KHI BỊ MẤT VIỆC LÀM?

2012

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Tờ bướm quảng cáo này được in trong khuôn khổ dự án được Quỹ châu Âu dành cho hội nhập công dân những nước thứ ba tài trợ.

1

Bạn không cần giấy phép lao động

- ▶ Bạn có cư trú vĩnh viễn, được bảo vệ quốc tế hay bảo vệ bổ sung, bạn cư trú tại lãnh thổ CH Séc với mục đích đoàn tụ gia đình với người nước ngoài có cư trú vĩnh viễn, với người tị nạn hoặc với công dân CH Séc/EU?
 - Bạn hãy chuẩn bị **sơ yếu lý lịch (CV) (životopis)** và tìm hiểu cách viết **thư tìm việc (motivační dopis)**. Trong CV bạn hãy viết họ tên của mình, địa chỉ và số điện thoại, trình độ học vấn (học bao nhiêu năm, tên chương trình học, tên trường học), mô tả kinh nghiệm làm việc (tổng số năm, chức danh, mô tả công việc và tên công ty), kỹ năng ngôn ngữ và các kỹ năng khác (sử dụng máy tính, bằng lái xe).
 - Nếu sau khi mất việc mà bạn không có việc làm mới ngay, bạn có thể đăng ký là người tìm việc tại sở lao động (úřad práce). Khi đáp ứng được các điều kiện, nhà nước sẽ trả tiền bảo hiểm y tế cho bạn và thời gian đăng ký tìm việc sẽ được tính vào bảo hiểm hưu trí (được gọi là thời gian thay thế). Bạn cũng có thể được hưởng trợ cấp thất nghiệp (xem tiếp).
 - Bạn hãy tự tìm công việc khác. Hãy sử dụng các cổng thông tin điện tử, báo quảng cáo, nhật báo, báo địa phương. Để có thể đàm phán ký kết quan hệ lao động bạn sẽ cần giấy xác nhận việc làm (potvrzení o zaměstnání) (trước đây là bảng tính lương (zápočtový list)) và giấy đăng ký bảo hiểm hưu trí (evidenční list důchodového pojištění). Nếu bạn không nhận được những văn bản này, người sử dụng lao động có nghĩa vụ phải cấp cho bạn khi bạn yêu cầu kể cả sau khi quan hệ lao động đã chấm dứt.

▶ **Chú ý! Quan hệ lao động bao giờ cũng phải được ký kết dưới dạng văn bản (hợp đồng lao động (pracovní smlouva), thỏa thuận làm việc (dohoda o provedení práce), thỏa thuận lao động (dohoda o pracovní činnosti) và bạn phải được nhận một bản.**

2

Bạn cần giấy phép lao động (povolení k zaměstnání) do sở lao động cấp

- ▶ Có thể là quan hệ lao động của bạn đã chấm dứt và như thế giấy phép lao động của bạn đã hết hiệu lực. Dưới một số điều kiện nhất định bạn có thể được bảo vệ trong vòng 60 ngày để tìm việc làm mới. Bạn có thể sử dụng thời hạn bảo vệ này khi:
 - quan hệ lao động của bạn chấm dứt với lý do tổ chức hay sức khỏe, hoặc người sử dụng lao động đã không trả lương cho bạn trong vòng 15 ngày sau ngày phát lương và vì lý do đó bạn đã hủy quan hệ lao động tức khắc,
 - và đồng thời tính đến ngày chấm dứt quan hệ lao động bạn đã sống trên lãnh thổ CH Séc với mục đích lao động ngay trước đó ít nhất 1 năm, hoặc ít hơn 1 năm, nếu tính tới ngày chấm dứt quan hệ lao động bạn đã sống tại CH Séc 3 năm liên tiếp với thị thực dài hạn và/hoặc cư trú dài hạn.
- ▶ Thời hạn bảo vệ được tính từ ngày đầu tiên sau khi chấm dứt quan hệ lao động. Trong thời gian này, bạn không bị mất tình trạng cư trú hợp pháp. Tuy nhiên khi tìm được công việc mới, bạn và người sử dụng lao động phải đệ nghị sở lao động cấp giấy phép lao động mới.

Bạn xin cấp giấy phép lao động tại chi nhánh tỉnh của sở lao động CH Séc.
- ▶ **CHÚ Ý! Từ 1.1.2012 sở lao động xem xét cấp giấy phép lao động vào các vị trí lao động không có tay nghề theo tình hình thị trường lao động địa phương. Giấy phép sẽ được cấp khi không có ứng cử viên thích hợp nào khác.**
- ▶ Sở lao động cấp giấy phép lao động vào các vị trí người sử dụng lao động cần bằng tốt nghiệp trung học hay bằng đại học. Điều quan trọng là bạn phải có bằng tốt nghiệp đã được công nhận (nostrifikace)!

3

Nghĩa vụ thông báo cho sở lao động của người sử dụng lao động

Người sử dụng lao động có nghĩa vụ thông báo cho sở lao động nếu họ thuê người nước ngoài làm việc. Người sử dụng lao động thông báo cho sở lao động trong vòng 10 ngày kể từ khi bạn bắt đầu hay chấm dứt làm việc, bạn không đi làm, bạn chấm dứt làm việc trước thời hạn của giấy phép lao động, công việc của bạn chấm dứt bằng thông báo chấm dứt hợp đồng hoặc thỏa thuận vì những lý do tổ chức hay sức khỏe, hoặc công việc của bạn bị hủy tức khắc; với hai trường hợp cuối cùng có đưa lý do chấm dứt.

▶ **(Chú ý! Nếu bạn có cư trú dài hạn với mục đích lao động, việc chấm dứt quan hệ lao động của bạn có thể bị Cục chính sách tị nạn và di dân thuộc Bộ Nội vụ xét như là không thực hiện mục đích cư trú.)**

4

ĐĂNG KÝ TÌM VIỆC TẠI SỞ LAO ĐỘNG (EVIDENCE NA ÚŘADU PRÁCE) Ai có thể đăng ký là người tìm việc tại sở lao động?

- người nước ngoài có định cư tại lãnh thổ CH Séc, người hưởng quy chế tị nạn hoặc bảo vệ bổ sung, công dân EU và thành viên trong gia đình của họ có thể trở thành người tìm việc, thông tin về quyền được nhà nước trả bảo hiểm y tế do hãng bảo hiểm y tế cung cấp
- nếu bạn có loại cư trú khác, bạn có thể đăng ký là người có nhu cầu tìm việc (không được hưởng bảo hiểm y tế và trợ cấp thất nghiệp)
- bạn không thể là người tìm việc nếu bạn đang lao động, đang học hệ chính quy, đang nhận trợ cấp nghỉ dề, được công nhận là người khuyết tật mức độ 3. (Ghi chú: việc nhận trợ cấp trông con không cản trở bạn đăng ký tìm việc tại sở lao động, tuy nhiên bạn sẽ phải thực hiện nghĩa vụ của người tìm việc).
- Nếu bạn đã đến tuổi đệ đơn xin hưu trí nhưng bạn không được hưởng lương hưu, bạn có thể đăng ký là người tìm việc nhưng không được hưởng trợ cấp thất nghiệp

5

Đăng ký là người tìm việc như thế nào?

- bạn đăng ký tại văn phòng liên lạc hoặc chi nhánh tỉnh của sở lao động theo địa chỉ cư trú của bạn được ghi trong giấy tờ
- bạn có thể đăng ký bất cứ lúc nào sau khi chấm dứt công việc trước, nếu bạn đăng ký ngay trong vòng 3 ngày làm việc, ngày đăng ký sẽ được tính nối tiếp ngày chấm dứt công việc.
- tại sở lao động bạn điền hai mẫu khai: đơn xin môi giới việc làm (žádost o zprostředkování zaměstnání) và đơn xin trợ cấp thất nghiệp (žádost o podporu v nezaměstnanosti)

6

Bạn sẽ cần gì khi đi đăng ký?

- giấy tờ tùy thân (thẻ cư trú, hộ chiếu)
- giấy xác nhận việc làm (trước đây là bảng tính lương), văn bản chấm dứt quan hệ lao động (thông báo chấm dứt hợp đồng, thỏa thuận, hợp đồng lao động)
- giấy xác nhận thu nhập ròng trung bình hàng tháng (do người sử dụng lao động điền và cấp)
- giấy đăng ký bảo hiểm hưu trí
- nếu bạn có vấn đề sức khỏe hạn chế bạn khi lựa chọn việc làm, bạn phải có giấy bác sĩ hoặc quyết định về mức độ khuyết tật
- bạn sẽ được cấp giấy chứng nhận rằng bạn là người tìm việc, bạn hãy trình giấy chứng nhận này cho hãng bảo hiểm y tế của bạn trong vòng 8 ngày

7

Sở lao động có thể làm được gì cho bạn?

- môi giới việc làm cho bạn
- cấp trợ cấp thất nghiệp (podpora v nezaměstnanosti)
- trong khi đăng ký tìm việc, nhà nước trả bảo hiểm y tế cho bạn (nếu cư trú của bạn cho phép, hãy tìm hiểu thêm tại hãng bảo hiểm y tế của mình)
- việc đăng ký tại sở lao động rất quan trọng cho việc được hưởng các khoản trợ cấp xã hội
- thời gian đăng ký tại sở lao động được tính là thời gian thay thế cho quyền được hưởng lương hưu và trợ cấp khuyết tật, nếu bạn đồng thời được hưởng trợ cấp thất nghiệp hay trợ cấp khi tái đào tạo nghề nghiệp (đối với hồ sơ lâu dài hoặc lặp đi lặp lại thời gian được tính nhiều nhất là 3 năm)
- có thể trả tiền khóa tái đào tạo nghề nghiệp (**rekvalifikační kurz**) cho bạn. Bạn tự chọn khóa này tại các nhà cung cấp khóa học được công nhận (sở lao động sẽ đưa ra giới hạn giá tiền học). Sở lao động sẽ xét xem nghề nghiệp đó có được thị trường lao động quan tâm. Với một số nghề nghiệp bạn sẽ phải đi kiểm tra sức khỏe.
- nếu bạn được cung cấp khóa tái đào tạo nghề nghiệp và bạn nhận nó, bạn bị ràng buộc phải tham gia và hoàn thành khóa học (bạn chỉ có thể không hoàn thành khóa tái đào tạo nghề nghiệp với **lý do nghiêm trọng**, nếu không bạn sẽ phải trả tiền học)
- sở lao động có thể sắp xếp bạn vào chương trình **môi giới việc làm chung** cùng với công ty môi giới lao động. Công ty môi giới lao động có thể môi giới việc làm cho bạn. Tiếp đó bạn sẽ nhận được trợ cấp thất nghiệp, nếu bạn được hưởng nó.

8

Bạn có nghĩa vụ gì?

▶ **Chú ý! Người tìm việc khi đăng ký có nghĩa vụ tương tự như khi làm việc. Nếu bạn không muốn bị loại ra khỏi danh sách người tìm việc, bạn hãy cộng tác với người môi giới (nhân viên) tại sở lao động:**

- bạn hãy đến các buổi gặp gỡ đã thỏa thuận đúng ngày giờ đã định
- nếu bạn không đến được vì lý do sức khỏe, bạn hãy xin lỗi trước và sau đó trình giấy chứng nhận của bác sĩ
- bạn đừng từ chối công việc do sở lao động cung cấp (giấy giới thiệu); nếu bạn nhận được giấy giới thiệu, bạn hãy hẹn gặp người sử dụng lao động và đến gặp người đó trực tiếp trong vòng 3 ngày

